

SCHRIFTELIJKE VRAGEN AAN HET COLLEGE

NB schriftelijke vragen worden binnen maximaal 30 dagen schriftelijk beantwoord

Steller vragen:	Wessa van de Kuijlen
Datum	17-01-2025
Nummer:	S2025-003
Onderwerp:	Rol POH-jeugd bij medische verwijzroute vanuit huisarts
Portefeuillehouder:	Piet Burgering
Datum antwoord:	10 februari 2025

VRAGEN

In de jeugdwet is vastgelegd dat er meerdere partijen mogen verwijzen naar jeugdzorg. Dat zijn onder andere de professionals in het lokale team (voornamelijk via CJG) en de huisarts. Gemeenten zijn verantwoordelijk voor de jeugdhulp en zijn wettelijk verplicht om jeugdhulp aan te bieden aan een jeugdige, ook na verwijzing van een huisarts. Cijfers laten zien dat de huisarts vooralsnog de grootste verwijzer is naar jeugdhulp. Als gemeente ben je dan verantwoordelijk voor het betalen van de jeugdhulp, maar heb je geen rol in het toekennen van deze hulp. Dit wordt 'medische verwijzroute' genoemd. Door de medische verwijzroute is het voor een gemeente moeilijk grip te krijgen op de vaak duurdere verwijzing naar specialistische jeugdhulp door de huisarts.

Uit onderzoek naar pilots POH (praktijkondersteuner huisarts) jeugd blijkt dat het belangrijk is dat de POH-er een groot netwerk heeft, kennis heeft van de sociale kaart en dat er vanzelfsprekend overleg en nauwe samenwerking is met de huisarts, lokale zorg, CJG, school en andere betrokkenen binnen het netwerk van de jeugdige.

Veel gemeenten zoeken steeds meer de samenwerking met de huisartsen. In Heemskerk hebben we geïnvesteerd in POH jeugd en we zijn van plan om nog meer te investeren in de inzet van POH-jeugd bij de huisarts. Gezien deze ontwikkeling en het belang van samenwerking, hebben we de volgende vragen:

- *Klopt het dat de POH Jeugd die in Heemskerk wordt ingezet, een gedragswetenschapper is vanuit CJG die gedetacheerd wordt bij de huisarts?*
- *Bij welke huisartsen is nu een POH Jeugd aanwezig? En bij welke dus niet? Graag in lijstvorm per huisarts en per wijk waarin de huisarts werkt.*

- Hoeveel jeugdigen zijn in 2023 en 2024 door de POH jeugd geholpen? Graag in lijstvorm, met ook de gegevens van 2022 daarbij. (zie beantwoording schriftelijke vragen 28-06-23)
- Hoe verhoudt zich dit tot verwijzingen naar specialistische jeugdhulp wanneer er wel of niet een POH jeugd aanwezig is? Graag in lijstvorm, met de gegevens van 2022 daarbij.
- Op welke wijze is er contact en op welke manier wordt er samengewerkt vanuit de gemeente met de huisartsen? Wat is het verschil hierin wanneer er wel, of niet een POH jeugd aanwezig is?
- Zorgt de inzet van een POH- jeugd bij de huisarts voor een goede samenwerking met het CJG en het netwerk rondom de jeugdige en welke verschillen zijn hierin zichtbaar?

ANTWOORD:

ANTWOORD:

- Klopt het dat de POH Jeugd die in Heemskerk wordt ingezet, een gedragswetenschapper is vanuit CJG die gedetacheerd wordt bij de huisarts?

Ja, dit klopt. De praktijkondersteuners jeugd zijn WO (post) master pedagogisch opgeleide professionals (gedragswetenschappers) van het CJG. Ze zijn gedetacheerd voor een afgesproken aantal uren bij de huisartspraktijken. In de meeste situaties hebben deze gedragswetenschappers naast de taak van praktijkondersteuner ook andere taken binnen het CJG. U kunt hierbij denken aan het leiden van het casuïstiekoverleg van het CJG team Heemskerk. Op die manier zijn de lijnen tussen de CJG coaches, de preventieve inzet van het CJG en de praktijkondersteuning op de huisartspraktijken erg kort.

- Bij welke huisartsen is nu een POH Jeugd aanwezig? En bij welke dus niet? Graag in lijstvorm per huisarts en per wijk waarin de huisarts werkt.

Bij deze praktijken is een POH jeugd vanuit CJG actief:

Naam praktijk	Wijk
Huisartsenpraktijk Broekpolder	Gezondheidscentrum Broekpolder
Huisartsenpraktijk Noordzij	Gezondheidscentrum Duitslandlaan (Zuidbroek-Oosterwijk)
Huisartsen Heemskerk	Beijerlust/Centrum
Huisartsenpraktijk De Bruijn	Huisartsenpraktijk Waterrijck (Zuidbroek-Oosterwijk)
Huisartsenpraktijk W.B.M. Harmsen	Huisartsenpraktijk Waterrijck (Zuidbroek-Oosterwijk)
Huisartspraktijk Verkruijsen	Kerkweg (Centrum)

Praktijken zonder POH-Jeugd

Naam praktijk	Wijk
Huisartsenpraktijk Davelaar	Hoogdorperweg, Meerestein/Oosterwijk

Huisartsenpraktijk Medistate	Mozartstraat, Oosterzij/de Maer
Huisartsenpraktijk De Wever	Gezondheidscentrum Heemskern, Maltezerplein Centrum
Huisartsenpraktijk van der Vegt	Gezondheidscentrum Heemskern, Maltezerplein Centrum
Huisartsenpraktijk van Montfoort	Centrum/Oosterzij
Huisartsenpraktijk Rijksstraatweg	Ter hoogte van basisschool Lunetten, Botteracker

- Hoeveel jeugdigen zijn in 2023 en 2024 door de POH jeugd geholpen? Graag in lijstvorm, met ook de gegevens van 2022 daarbij. (zie beantwoording schriftelijke vragen 28-06-23)
- Hoe verhoudt zich dit tot verwijzingen naar specialistische jeugdhulp wanneer er wel of niet een POH jeugd aanwezig is? Graag in lijstvorm, met de gegevens van 2022 daarbij.

jaartal	Aantal instroom	Aantal uitstroom	Unieke cliënten	%verwijzingen*
2021	182	138	204	26%
2022	205	213	237	32%
2023	204	206	243	28%
2024	164	168	200	29%

*De verwijzingen betreffen niet alleen specialistische jeugdhulp maar ook verwijzingen naar basisvoorzieningen. Hier wordt in het dashboard geen onderscheid in gemaakt.

We zien een lichte daling van het aantal unieke cliënten in 2024. Hier zijn drie redenen voor:

1. Door de langere wachtlijsten in de jeugdhulp blijven jeugdigen langer in behandeling bij de POH jeugd, er is immers geen snelle doorstroom mogelijk. De POH blijft langer betrokken (minder uitstroom) waardoor er ook minder jeugdigen kunnen instromen.
2. We hebben op enig moment in 2024 een krappere bezetting gehad. Door het vertrek van één van de POH die in Heemskerk met name veel uren werkzaam was bij gezondheidscentrum Broekpolder, zijn daar tijdelijk minder uren gemaakt wat resulteert in minder instroom van cliënten.
3. Het aantrekken van nieuwe gedragswetenschappers heeft ook langer geduurd dan gewenst. Er is daarom een deel van 2024 minder uren inzet geleverd dan bedoeld, waaronder ook de realisatie van de uitbreiding POH jeugd die de gemeenteraad in de begroting van 2024 heeft goedgekeurd. Recent zijn twee nieuwe GW-POH aangenomen die grotendeels in IJmond (met name in Heemskerk) zullen worden ingezet. Daarmee de uitbreiding van 2024 mogelijk wordt gemaakt.

De praktijkondersteuner vangt rond de 70% van de vragen zelf af. We kunnen helaas geen combinatie maken van de gegevens van het aantal verwijzingen van huisartsen zonder POH en met. Met de inzet van de POH-er streven we ernaar dat minimaal 70% van de cliënten door deze POH-Jeugd zelf geholpen of begeleid wordt naar een basisvoorziening.

We weten wel dat de samenwerking met de huisartsen met POH goed loopt, De huisartsen weten de POH-jeugd goed te vinden en zijn tevreden over hun inzet. Als meerwaarde wordt vooral geschetst dat contact met de POH-jeugd laagdrempelig is en dat zij de tijd (kunnen) nemen voor de

vraagverheldering. Daarbij heeft de POH-jeugd een goed overzicht van het brede (jeugd)hulpaanbod in de regio. De POH-jeugd kan een groot aantal kinderen, jongeren en ouders zelf begeleiden in de vertrouwde omgeving van de huisartsenpraktijk. En als dat niet voldoende is, brengen zij de juiste mensen bij elkaar en leiden zij toe naar een hulpaanbod dat echt passend is.

In december 2024 bleek uit gesprekken met enkele huisartsen in Heemskerk met POH jeugd dat ze vrijwel altijd de route POH lopen, ook als de inschatting al gemaakt is dat verwijzing nodig is, vanwege bovengenoemde argumenten. Dit maakt ook dat huisartsen de voorkeur hebben om de POH jeugd in te schakelen, ook wanneer doorverwijzing naar jeugdhulp zeer aannemelijk is. Dit kan in de toekomst ook betekenen dat de percentages doorverwijzing naar specialistische jeugdhulp kan toenemen, het hoeft echter geen negatieve ontwikkeling te betekenen.

De meeste gerapporteerde problematieken waarvoor jeugdigen en gezinnen aangemeld worden bij de POH zijn: emotieregulatie, angst, depressie/somberheid & gedragsproblemen. In 56% is er sprake van enkelvoudige problematiek (cijfers IJmond/Zuid-Kennemerland 2024). Bij 86,9% in 2024 (2023: 87,3 %) van de cliënten die de POH-Jeugd spreekt, zijn geen andere zorgverleners betrokken. De POH-Jeugd kan de meeste problemen van kinderen, jongeren en ouders zelf aanpakken en oplossen in de praktijk. De POH-jeugd ervaart dagelijks dat de aanvullende expertise in de huisartsenpraktijk, samen met overzicht van en samenwerking met voorzieningen in de wijk en het jeugdhulpstelsel in de regio, in combinatie met korte lijnen met het CJG, een belangrijke bijdrage levert aan preventief werken in de wijk.

- *Op welke wijze is er contact en op welke manier wordt er samengewerkt vanuit de gemeente met de huisartsen? Wat is het verschil hierin wanneer er wel, of niet een POH jeugd aanwezig is?*

Het CJG voert de POH- jeugd volledig uit in opdracht van de gemeente. Zij zijn in gesprek met praktijken en hebben contractuele afspraken met de praktijken over de inzet en detachering van de POH jeugd. De beleidsmedewerker CJG van de gemeente heeft zeer regelmatig uitvoerend overleg met de manager CJG over de voortgang van het prestatieplan CJG (dit is de basis van de jaarlijkse subsidieaanvraag), daarnaast is er een kwartaaloverleg waar formeel de voortgang van het prestatieplan en dus ook de opdracht POH jeugd wordt besproken.

Op dit moment is er een mooie combinatie gemaakt tussen het sociale en medische domein. Vanuit JGZ Kennemerland pakt een jeugdarts het project POH jeugd namens het CJG op. De jeugdarts gaat in gesprek met de huisartsen over de inzet van de POH jeugd. De kennis en expertise vanuit JGZ levert een mooie bijdrage aan de ontwikkeling en uitbreiding van de praktijkondersteuning huisartsen jeugd. In de praktijk merken we dat gesprekken tussen arts-arts vaak makkelijker verloopt. Daarom is bewust een jeugdarts geworven en ingezet op dit project. Ook de kracht en samenwerking tussen de organisaties JGZ en CJG Kennemerland wordt hier goed benut, zij vallen onder dezelfde directie en zijn beiden dochterorganisaties onder de ViVa! Zorggroep.

We zien dat er beduidend meer contact is met de praktijken met POH jeugd, dan zonder, met name op het gebied van de voorzieningen in de sociale basis. Als het gaat om de informatievoorziening over de regionale jeugdhulp is deze gelijkwaardig t.o.v. van praktijken met POH. De huisartsen worden in de regionale samenwerking jeugdhulp vertegenwoordigd door de HZK, dit is de huisartsenorganisatie van de regio's Zuid- en Midden-Kennemerland. Zij vertegenwoordigen 127 aangesloten praktijken in

Zuid- en Midden-Kennemerland. In onder andere de werkgroep huisartsenroute en de werkgroep toegang is de HZK actieve deelnemer en via dit kanaal worden alle huisartsen geïnformeerd over verwijzingen naar jeugdhulp door middel van een toolkit en regelmatige updates en informatie in de nieuwsbrieven van HZK.

- *Zorgt de inzet van een POH- jeugd bij de huisarts voor een goede samenwerking met het CJG en het netwerk rondom de jeugdige en welke verschillen zijn hierin zichtbaar?*

Doordat de POH jeugd vaak ook andere taken binnen het CJG oppakt is er veel samenwerking en kennisoverdracht met het CJG Team Heemskerk. Indien een CJG coach ook in een casus actief is, bijvoorbeeld vanuit het kernteam binnen een school, dan wordt er samen opgetrokken.

De POH kent de sociale basis van Heemskerk goed en staat naast contact met de eigen CJG-collega's ook in contact met andere maatschappelijke partners in Heemskerk, zoals het jeugd- en jongerenwerk van METHeemskerk, de GGD, leerplicht en de zorgteams in de scholen. Daarnaast zijn de POH'ers ook goed op de hoogte van medische inzetten die bijvoorbeeld binnen een gezondheidscentrum beschikbaar zijn, denk hierbij aan oefentherapie en kinderergotherapie. Zij kunnen vaak vanuit de zorgverzekeringswet ook het een en ander betekenen bij vraagstukken, zoals emotieregulatie, concentratie, slaapproblemen en spanningsklachten. Het kan soms ook een goede tussenoplossing zijn om met bepaalde problemen al aan de gang te gaan terwijl een jeugdige op specialistische jeugdhulp wacht.